

JAVA-BODE.

WELUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A^o. 1857.

Woensdag 3 Junij.

N°. 44

Prijs per half jaar voor Batavia f 12,50.
 Java 15,—
 Eilandenbesittingen 17,50.
 De betaling geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duitsen voor de Vijf Woorden. Bij eerste of tweede herhaling DERTIG. Behalve het Legal voor den Lande. Advertentien kunnen worden aangenomen tot TIEN ure's voormiddag.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

BERIGT.

Ter voorkoming van mistellingen, wordt door den Ondergeteekende beloofd verzocht, de Advertentien duidelijk geschreven in te zenden.
 W. BRUINING.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 13den Januarij 1857 lett. A no. 32, is aan den predikant van de protestantsche gemeente in Oost-Indië, met verlof in Nederland, H. Marnstra, verleend eene verlofsverlenging voor den tijd van vier maanden.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de 2de algemeene pakhuismeester te Batavia J. Oudam.

Benoemd:

Tot resident van Bezoeki, de gewezen resident van Bezoeki H. A. van der Poel, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd.

Tot 2den algemeenen pakhuismeester te Batavia, F. F. J. van Hengst, laatst algemeene pakhuismeester te Samarang, thans op nonactiviteit.

Tot 2den substituut-griffier bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië, de ambtenaar der 1ste klasse, tijdelijk ter beschikking van den resident van Palembang, Mr. W. E. van der Hout.

Gesteld:

Ter beschikking van den resident van Palembang, ten einde te worden belast met de function van secretaris bij de regthank van burgerlijke en lijfstraffelijke regtpleging, en van auditeurmilitair aldaar, Mr. K. V. Heijliger, doctor in de beide regten, onlangs uit Nederland aangekomen.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal gewone audientie zal verleen en op den 11den Junij, des morgens ten 9 ure, aan het Gouvernements hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den adjudant van dienst.

BUITENZORG,
den 1sten Junij 1857.

De Majoor-Adjudant,
BERING LIESBERG.

Advertentien.

Veiling van Suikerriet.

De directeur der cultures maakt bekend, dat door den resident van Tagal, op Donderdag den 11den Junij 1857, 's voormiddags ten 9 ure, in den dalem van den regent van Tagal, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, publiek zal worden verkocht, het in den omtrek van de suikerfabriek van den heer E. A. van Vloten te Pangka, voor den oogst van dat jaar geplante, suikerriet, onder dien verstande nogtans, dat, hijaldien billijke prijzen daarvoor worden geboden, de resident zich als gemagtigd kan beschouwen, de veiling al dadelijk te doen gevolg hebben.

De ingenieur 1ste klasse, chef der 1ste waterstaats-afdeeling, verwittigt het publiek, dat van af den 5den tot den 9den Junij, de brug te kampong Bali, wegens daar aan te doen reparatie, voor de passage tot nadere opzegging zal worden afgesloten.

Landmail van Junij.

De directeur der posten te Batavia, herinnert belanghebbenden, dat het mailstoomschip in Junij den 11den zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden zullen worden gesloten op Woensdag den 10den Junij aanstaande:

des avonds ten 8 ure, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz., enz.
 des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton, en Riouw.

ZWART-JAN EN ZIJN MEESTER (vervolg en slot.)

... in welke de kast stond, waarin zij geborgen waren, was ongedeerd, en hij had die kast maar te openen, en de boeken er uit te nemen; doch, toen hij zoo ver gekomen was, stond hij eensklaps als verlamd en meende zijn verstand te zullen verliezen; zoo heftig schrokte hem zijne ontdekking! — In den schrik had hij den sleutel vergeten! — Hel en duivel! — Geen sleutel!... Razend van woede en spijt, wilde hij 't hoofd tegen den muur vermorselen. Dit zag hij, de brand liet geen tijd om den sleutel nog te halen. Het al wat van ijzer onder zijn bereik was, spande hij al zijne krachten in om het slot of de kast zelve te bewegen of te verbreken; maar de kast, ofschoon een brandkast, stond met inwendige schroeven aan de muur verbonden en het slot was te sterk. Het brand droop hem van de handen, en 't was wonder dat hij niet in bloed veranderde. Het gold hier meer dan zijn leven, 't gold zijne eer, die hij zonder de boeken, achtte die deuren verborgen, niet zou kunnen verdedigen! Hij zag vertienbubbelde zijne krachten, maar alles was vruchteloos. Inmiddels woedde de brand voort, en een half uur kon hij niet zijn vergeefschen arbeid hebben doorgebracht, toen reeds slag op slag van 't nederstorten van stijlen en balken getuigden, en de vlam-

Vendutien

Donderdag 4 Junij, à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & Co.

Vrijdag 5 Junij, tegen 2 pCt. vendusalaris, naast de gouvernements houtstapelplaats, door Cassaletto & Co.

en
 à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Maandag 8 Junij, voor het commissiehuis van van Slooten, Morgan & Co.

Dingsdag 9 Junij, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer Probst, in de Beerendrechtlaan, door van Slooten, Morgan & Co.

Oproeping van Crediteuren.

In de Javasche Courant van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Officiereu Commissarissen te Anjer: van wijlen den heer Johannes Josephus Schellert, in leven officier van gezondheid 3de klasse.

Door de Agenten der Samarangsche Wees- en Boedelkamer van wijlen den gepensioneerden luitenant Prancorus Zeller.

Door den Testamentairen Executor te Banjoemaas: worden erfgenamen van wijlen den Chineseo Gouw Kingwan, verzocht om op den 20sten Junij a. s. bij den ondergeteekende te verschijnen, ten einde rekening en verantwoording te zien afleggen van het gevoerd beheer der nalatenschap van dien overledene.

Door den Testamentairen Executor te Pasoeroean: van den arabier Sech Said bin Abdulla Bahann.

Vertrekken e Personen.

H. Kleijn van de Poll; — J. Weiler.

Advertentiën.

Getrouwd:

Mr. J. VAN GENNEP

H. VAN GENNEP.

ARNHEM, 31 Maart 1857. (1535)

Bevallen van eene DOCHTER, vrouwe C. Mohrman, geb. von Schmidt auf Altenstadt.

MACASSAR, 7 Mei 1857. (1516)

Bevallen van een ZOON J. J. Hissink, geliefde Echtgenoot van

(1518) J. J. VREFDE.

TOEBAN, 20 Mei 1857.

Bevallen van een ZOON, W. J. van Troostenburg de Bruyn, geb. Ohl.

SOERABAYA, 21 Mei 1857. (1533)

Bevallen van een' ZOON, C. von Stietz, geboren van Naerssen, te

WILLEM I, den 21 Mei 1857. (1549)

Voorspoedig bevallen van een ZOON, C. A. C. Die-
 mont, Degent.

SOERABAYA, 22 Mei 1857. (1534)

Bevallen van een' ZOON, E. Piazza, Echtgenoot van

(1574) J. B. ANGENENT.

SERANG, 23 Mei 1857.

Bevallen van eene DOCHTER, M. T. C. Smitt, geboren Bower.

SOERABAYA, 25 Mei 1857. (1550)

Eenige en algemeene Kennisgeving.

Bevallen van eenen ZOON, vrouwe E. J. A. Pabud, Petitpierre.

BATAVIA, 26 Mei 1857.

(1509)

Bevallen van eene DOCHTER J. A. E. Renaud, van Abkoude.

BATAVIA, 26 Mei 1857.

(1521)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, de Echtgenoot van

J. VAN ES.

SUMEDANG, 28 Mei 1857.

Eenige Kennisgave.

(1531)

Voorspoedig bevallen van een welgeschapen ZOON, M. Herklots, Merklein.

INDRAMAYOR, 29 Mei 1857.

(1559)

Bevallen van eene DOCHTER, vrouwe Buyn, Bsth.

BATAVIA, 30 Mei 1857. (1545)

Voorspoedig bevallen van een ZOON H. L. Gossow.

1 Junij 1857. (1551)

Overleden te Hamburg den 8den April jl., na een ziekte van slechts twee dagen, de heer G. P. Neufville.

(1579)

Tot onze diepe smart overleed heden ons enigst kindje Johan Willem Petrus, oud vier maanden.

J. W. E. KUIJPERS.

(1560) C. E. KUIJPERS,

geb. Schultz.

SOERABAYA, 27 Mei 1857.

Vendutie

op Donderdag den 4 Junij 1857.

voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & Co., van diverse Lijnwaden, en tot sluiting van eene factuur, eene aanzienlijke partij superieur Engelsch Touwwerk.

(1512) ABEELLEN, DENNISON & Co.

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Donderdag den 4 Junij verkoopen:

100 vatjes Boter, Bombay Uijen en dito Aard-appelen, pas aangebragt, 2 balen Wollén- en Moltons Dekens, 2 kisten Knoopen, Cachemiren- en Wollen Shalws, Merinos Hemden, Parapluis, Engelsche Gendies,

men door den zolder heendrongen, op welken hij stond. Dat ontzettend gezigt deed een oogenblik zijne redekracht weer ontwaken; hij begreep dat elke uitweg hem afgesneden was, en nu kwam de liefde tot het leven weder boven. Hij opende het werktuiglijk, en riep werktuiglijk om hulp; maar zijn verstand was geschokt, zijne kracht was verlamd, en wat er verder gebeurde is ons uit het verhaalde reeds bekend geworden.

Als gij vijf jaren na deze gebeurtenissen die Deutsche provincie-stad hadt bezocht, dan had uw oog er reeds de nieuwe fabriek kunnen aanschouwen, die als uit de puinhoopen der vorige, maar nog veel uitgestrekter en prachtiger was verzezen. Wederom verdonkerde de rook van verschillende schoorsteenen de helderblauwe lucht; wederom klonk er het onophoudelijk geklop van hamers, en het gegons van stoomwerktuigen, en het gejoel van eene menigte bedrijvige werklieden; wederom zag men er die handelsbedrijvigheid, onafscheidlijk aan eene zoo reusachtige onderneming verbonden. Als gij dan, aan een der opzigters of bedienden, gevraagd hadt of dat van voorspoed getuigende uiterlijk door de vruchten der zaak werd geëvenaard, dan zoudt gij vernomen hebben, dat maar zelden eenige zaak zoo grove winst had opgeleverd als deze, en dat nimmer eene

de kwade geruchten, die over haar geloopt hadden, zoo schitterend had weersproken door de verbazende renten, welke zij afwierp, voor hen die 'verstandig' genoeg waren geweest, om, in minder gunstige tijden, hunne aandeelen te behouden, en zelfs die der anderen er bij te koopen. Maar als gij dan den fabriekant hadt willen bezoeken, den man, die hier toonde hoe ver menschelek beleid en talent het brengen kunnen, wanneer zij ondersteund worden door kapitaal, dan zoudt gij zeker naar den Heer GROEBSTEIN hebben gevraagd; doch, helaas! hij 't hooren van dien naam zoudt ge, buiten twijfel, uwen geleider de schouders hebben zien ophalen, terwijl hij u 't antwoord schuldig bleef, want die naam behoorde er tot een lang verleden, tot een onder de gestadige, dagelijkse drokten bijna vergeten tijd. ZWART-JAN'S plaats was door een ander ingenomen, maar eveneens ook die van GROEBSTEIN. De huidige meester was voor de vergeldende regtvaardigheid niet beter geweest dan zijn mishandelde dienaar. Zij gaf hem loon naar zijne werken. Ook groebstein had reeds opgehouden iets te beteekenen, toen hij naar zijnen wensch schatrijk werd, maar niet naar de kracht en bekwaamheid bezat om te handelen gelijk vroeger; zoo als nu hij deed, die in zijne plaats als hoofd der gietery was opgetreden.

Weet ge waar GROEBSTEIN nu thans bevindt? Ga naar 't uitgebreide en kostbaarste krankzinnigen-ge-

Vrienden! Katvinders »Dixit» & ca

Leest hier wat Vader Cats zegt;

Wanneer er vijf of zes met uitgestrekte leden,
Tot onderling behulp, op eenen aanbeest smeden,
Soo moet daer yeder man soo spelen met den slag
Dat ook sijn medemaet een heurte krijgen magh:
Indien hij eenigh waer, en sonder metgesellen,
Soo mocht hij rasser gaen, en geene slagen tellen;
Maer nu benevens hem oock rappe gasten staen,
Soo moet hij nimmer meer dan op de mate slaen.

(1570)

B.

Gestolen.

Door inbraak, een kistje met geldspapieren, waaronder zich bevind een 1/4 Lot in de Bataviasche Schouwburg Loterij, No. 990. De Vinder, of diegena welke het aangeboden wordt, wordt vriendelijk verzocht aangifte hiervan te doen bij

(1522)

G. C. NICOLAS.

BANJOEMAS, Fabriek Kalie Bagor.

GEVONDEN

in de Societeit de Harmonie, bij gelegenheid van de Race partij, eene BROCHE.

Terug te bekomen door de eigenaresse, onder de letters T. B. J. bij

(1552)

H. M. VAN DORP.

Eene naar Europa terugkeerende Dame, wenscht onder billijke voorwaarden, gedurende de reis de zorg voor eenige derwaarts gezonden wordende kinderen, onverschillig naar welk land, op zich te nemen. Ouders of voogden hierop acht slaande, kunnen informatie bekomen te Djocjocarta bij Mevrouw Schultze, te Samarang bij Mevrouw de Burlot en te Batavia ten huize van den heer Ingram. Brieven franco, onder lett. C.

(1586)

(1586)

Een fatsoenlijk jong mensch, eenige middelen bezittende en bekend met de administratie van een land, zag zich gaarne geplaatst als Administrateur tegen Compagnon, op een der landen gelegen in de Ommelanden van Batavia. Adres lett. A., brieven franco, bij

(1562)

H. M. VAN DORP, te Batavia.

Een gehuwd persoon, bekend met den handel en de Fransche, Hoogduitsche en Engelsche talen, biedt zich aan tot waarneming of opzigtiging eener Handelszaak, onverschillig waar, tegen een vast salaris per maand.

Hierop reflecteerenden, adresseeren zich onder letter A. bij den Uitgever van den Java Bode.

(1550)

(1550)

Eene Jufvrouw onlangs in Ned. Indië aangekomen, wenschte zich geplaatst te zien ter opleiding van jonge kinderen bij zene familie of op een instituut. Adres franco.

(1564)

Ds. BIERHAUS.

Een weduwnaar met kinderen verlangt ten spoedigste voor eene betrekking buiten Java, ter waarneming der huishouding en ter opleiding van twee jonge meisjes. Eene Jufvrouw of weduwe van middelbaren leeftijd, doch zonder kinderen. — Salaris naar bekwaamheden. Adres: franco, onder letter O, uitgever van dit blad.

(1575)

(1575)

LETTERZETTERS, vast werk verlangende, kunnen geplaatst worden ter Boek- en Kantoorrukkerij

(1566)

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, Junij 1857.

Le Copiste Electro-Chimique

Systeme de R. J. Beau,

Le seul contact de la main remplace la presse à l'encre. In 4 soorten te bekomen bij

(1569)

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1857.

van het booze onzeker is, door de magt van omstandigheden, die de berekening zijner bekap doen falen, en henzelven door hunne eijendigheid diep rampzalig doen worden. — Met betrekking tot de massa der werklieden leert men er uit, vandaar, die op hare ellenden en hartstogten van zelfverheffing bouwt, een gevaarlijk spel waarvan de gevolgen onmogelijk vooraf zijn te zeggen. Het gebrek en de wanhoop, waaraan wij de overs der Kolonie wreedaardig zagen prijs geven de gevolgen daarvan, die een drietal hunner opavot deden eindigen, zijn wel geschikt om afgrizen en mededoogen te vervullen. Wij er bij, dat de rijken en aanzienlijken niet alleen en meesters, maar ook tot beschermers van de armen en geringen zijn bestemd, en waardig zij zich gedragen, die hun magt en gebruiken, om hen te mishandelen en te ver-

Redactie.

HET EERSTE PRENTENBOEK

voor de Nederlandsch Indische Jeugd.

JAVA

door een Oudgast, met 27 plaatjes naar Hardouin, in linnen prachtband verguld op snee.

Prijs..... f 6,—

Franco per post..... f 7,—

Algemeen in den Boekhandel op Java verkrijgbaar.

(1537)

VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Papier- en Kantoort-Handel van

H. M. van Dorp, te Batavia.

Wissel Portefeuilles, Diamant Pennen, losse, met houten en wit beenen hechten, a f 4, f 5, f 6, f 8, f 10 en f 12. Sommerville's Regulator Pen. Myers & Son's patent Gauge Pen's. Decalqueer Linnen en Decalqueer Papier, per el en in losse bladen. Papier sans fin. Whatmans Teekenpapier 1er qualite, alsmede andere teekenbehoefden. Fraaije Tooneelkijzers. Zeer doelmatige en beknopte Reis-Verrekijkers, Passerdoozen. Microscopen. Sous-mains, enz., enz.

(1565)

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengemeld Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het tweede halfjaar 1857 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor Franco toe te zenden, ten einde geene vertraging in de ontvangst te ondervinden en de Uitgever in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het tweede halfjaar:

voor Batavia..... f 12.50,

• Java..... f 15.—

• de Buitenbezittingen..... f 17.50.

• Nederland..... f 22.50.

Brieven franco aan

den Administrateur van dat Blad,

(1557)

H. M. VAN DORP.

De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij van Haren Noman, Kolff & Co. te Samarang en E. Fuhri & Co. te Soerabaya.

Tegen zeer verminderde prijzen te bekomen.

Extra fraaije Dames-Schryfocassettes, waarvan eene met ivoor ingelegd, Heeren Reissassettes, Reissakken, en Schryfportefeuilles, Eetnecessaires, Schryf étuis, Pracht Inthokers, en eenige Zilver- en Goudwerken.

(1568)

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, Junij 1857.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het welbekende snelzeilend Ned. Schip NIEUW HOLLAND, kapt. L. Tuk, voerende een bekwaam docter. Het vertrek is voorloopig bepaald op medio Julij direct van hier.

Nadere informatie zijn te bekomen bij den gezagvoerder, en te Samarang en hier bij

(1528)

de Agenten,

B. KOPERSMIT & CO.

Wordt passage aangeboden per Ned. Ind. brik BINTANG BATAWIE, gezagvoerder Oey Poentjn, naar Singapore, Hongkong en Amoy, zullende vermoedelijk den 20 Junij a. s. zeilvaardig zijn.

Nadere informatie bij de agenten

(1510)

METZENDORFF, WILMANS & Co.

Passage naar Nederland wordt aangeboden met het daartoe uitmuntend ingerigte Ned. schip SUMATRA, kapt. Gri-vel; deze bodem alhier volladende zal tegen het laatst der maand Junij vertrekken.

Nadere informatie zijn te bekomen bij den gezagvoerder en bij

(1529)

de Agenten,

B. KOPERSMIT & CO.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden per het daartoe bijzonder goed ingerigt en uitgerust snelzeilend fregat clipper schip METALEN KRUIS, kapitein J. R. Zuurdeeg.

Informatie te bekomen bij den gezagvoerder te Samarang en Sourabaya en alhier bij de agenten

(1527)

JACOMETTI & Co.

BATAVIA, 30 Mei 1857.

Passage naar Nederland.

Om tegen het einde van Junij van Batavia te vertrekken wordt aangeboden het snelzeilend Nederlandsch Campagneschip HAAM-STEDE, kapitein H. H. de Hoer zijnde uitmuntend voor passagiers ingerigt en voerende een bekwaam geneeskundige.

Informatie zijn te bekomen bij den Gezagvoerder te Samarang en alhier bij

(1519)

VAN OMMEREN, RUEB & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het Ned. fregatschip AMPHITRITE kapt Daniel Grimm. Dit schip voert een geëxamineerden Dokter en heeft zeer ruime en uitmuntende inrigtingen voor familiën en afzonderlijke personen, zullende vermoedelijk tegen het einde van Julij de te huis reize van hier aanvaarden.

Adres bij den Gezagvoerder en bij de apenten

(1530)

HAAGER & SCHUURMAN.

BATAVIA.

Gisteren, omstreeks half elf ure in den ochtend, werd er brand ontdekt in het alhier ter reede liggende Nederl. schip Valparaiso, in lading naar Tjilatjap, juist terwijl de gezagvoerder H. A. Ellerman aan den wal zich onledig hield, om tot zijn vertrek de noodige uitklaringen te verrigten. De brand spijnt in het midden van het schip tusshen de goeni-zakken ontstaan te zijn. In weerwil van de aangebrachte blusmiddelen der omliggende schepen, waaronder de krachtadige bijstand van L. M. stoomschip Madura, vooral mag vermeld worden, bleek alras de onmogelijkheid, om den brand meester te worden. Het schip werd, tot afwending van gevaar van de nabijliggende vaartuigen, op het drooge gehaald, en pogingen aangewend, om door het inhakken van galen de kiel te doen zinken, dat slechts zeer langzaam gelukte. Na den geheelen dag binnensdeks gebrand te hebben, sloeg tegen zes ure in den avond de vlam uit, en was de equipage gevoorwaakt het schip te verlaten, dat weldra eene brood van het woedende, steeds veldwinnende element werd.

Naar men verneemt, had de Valparaiso eene vrij aanzienlijke lading voor Tjilatjap en Banjoemaas in, waarvan slechts een klein gedeelte verzekerd was, zoodat vele particulieren aldaar een aanzienlijke schade staet te wachten, daar weinig of niets is kunnen gered worden.

— In ons vroeger nummer, beloofden wij een relaas van het wedervaren der vijf schepelingen van het Nederlandsch barkschip Henriette Maria. Wij lezen daaromtrent in de Chinesche dagbladen:

Den 18den April jl. kwam de brik Tubal Cain te Hongkong aan, aan boord hebbende W. Deigman, bootsman, Heinrich Eigler, Adriaan Brandt, Hendrik van Ammerzoden en Thomas Braun, matrozen aan boord van gemelde Henriette Maria. Eerstgenoemde verklaarde als volgt:

Den 8sten February verliet de Henriette Maria de reede van Macao, toen den 12den daaraanvolgenden, des ochtends omstreeks 6 ure, Adriaan Brandt den bootsman en het beneden zijnde volk mededeelde, dat er op het dek een opstand was uitgebroken. De kapitein en het omlaag zijnde volk wilden dadelijk naar het dek snellen, doch vonden de luiken gesloten. Hierop wapenden zij zich en toen de tolk beneden kwam en den kapitein mededeelde, dat de chinezen verlangden aan wal gezet te worden, beputtigden zij deze gelegenheid, om boven op het dek te geraken. Geen land was in het gezigt en het naast bij zijnde werd berekend, 36 Nederlandsche zeemijlen verwijderd te zijn. De koelies, die zich met timmermans- en andere gereedschappen gewapend hadden, drongen er op aan, naar Macao terug te keeren dan wel op het eerste strand het beste aan wal te worden gezet. De kapitein beval alnu de lijzeilen te strijken en de raas voor den terugtogt te brassen, en, terwijl dit bevel werd uitgevoerd, snelden de chinezen omlaag en maakten zich met geweld van de

Mijn Reisgezel.

Woest klotsen de golven en toornig breken zij over de riffen, wier scherpe toppen uitsteken tusshen 't witte schuim; de donder ratelt en wordt door de rotsen hondenvoudig teruggekaast; rosse bliksemstralen door-klieven het zwerk en de regen stort bij vlagen neder....

Toch sta ik op het dek van eene der ranke stoombooten, die den Rijnstroom op- en afvaren: ik ben gehuld in een glimmenden, ondoordringbaren regenjas; mijn voeten steken in schoenen van caoutchouc met dikke zolen, mijn beenen in een paar ferme slopkousen; een reusachtige plaid bedekt mijn hals en rug, en een kastoren hoed met breeden rand mijn hoofd. In dat costuum tart ik den regen, die nedergudst en de natte planken, waar iedere waterstraat een klein fonteintje in vormt. Ik heb mij op de stoomboot begeven, om de schoone Rijnovers op mijn gemak te bewonderen, en ik wil dus niet naar beneden in de duffe kajuit. Mijn cigar is al sedert een kwartier uitgeregend en ik bemerk nu, dat ik bezig ben den tabak te kaauwen in plaats van dien in asch te doen overgaan, zoodat dat behoorde. Ik zie niets aan weerszijden van de rivier dan hooge zwarte massa's, die precies naar wolken gelijken; maar ik heb de overtuiging dat het rot-

sen zijn, hier met wijnbergen begroeid en daar met ruïnen bekrond. Ik ben totaal in de war, waar ik mij bevind en welke bevallig gelegen dorpen en trotsche gezichtspunten ik wellicht onbemerkt voorbij stroom, want sedert lang heb ik mijn bril en mijn verrekijker, mijn panorama van den Rijn en mijn Reise-Buch weggeborgen. Ook het boekje, waarin ik anders de merkwaardigheden van mijn reis zoo trouw opteeken, om ze aan de vorderende te ontrukken — alhoewel ik die zelfde merkwaardigheden bijna allen veel beter en opstandiger gedrukt kan vinden in mijn Gids — sluimert in mijn borstzak; de laatste woorden, die ik er in schreef, luiden: "half twee — Bingerloch — onweder."

(Wordt vervolgd.)

beneden zijnde wapenen meester. In den namiddag van den volgenden dag, zag men land en kort daarna liet men in eene baai het anker vallen. De hierboven genoemde bootsman en vier matrozen werden daarop door den kapitein gelast, met de giek naar wal te gaan en den tolk mede te nemen, terwijl 4 van de voornaamste koelies en de twee hoofden van den opstand hen vergezelden. Den wal bereikt hebbende, beval de tolk den bootsman en matrozen naar het schip terug te keeren en hen den volgenden morgen vroegtijdig weder te komen afhalen. De sterke stroom belette hun echter het vaartuig te bereiken en noodzaakte hen op een klip te landen, waarop zij zonder voedsel, gedurende drie maal vier-en-twintig uren, verbleven. Op den 4den dag kwamen er twee inboorlingen (chinezzen) tot hen en gaven hun levensmiddelen. Den 5den dag kwam een dezer chinezzen terug en verhaalde hun, dat er een honderdtal lieden hen opzochten om hen te vervolgen. Dadelijk hierop verlieten zij de klip, ten einde een andere schuilplaats op te zoeken, die zij gelukkig vonden en waarop zij den nacht doorbragten. Den volgenden dag gingen zij met de boot, steeds voor den wind landwaarts sturende, verder, doch de boot raakte met den voorsteven onder water en smoorde. Na vier uren zweemmen, bereikten zij het land en, na eenige uren gaans, kwamen zij in een Chineesch dorp, waar hun levensmiddelen werden uitgereikt en zij een man aantroffen, die het Engelsch verstond. Door dezen werden zij naar het inlandsch politie kantoor gebragt, waar zij 47 dagen zich ophielden, ten einde op een schip te wachten, dat hen naar Singapore zoude kunnen overbrengen. Eindelijk kwam de *Tubal Cain* in het gezicht, die hen opnam. Van de inwoners van genoemd dorp, hetwelk op de kust van Cochin China gelegen was, hadden zij eene zeer vriendelijke behandeling genoten. Zij erlangden rijst, visch en geld en werden door hen in tegenwoordigheid huns konings gebragt. Deze chinezzen droegen geene staarten en vroegen hun, alvorens zij aan boord gingen, of zij of al dan niet met een Engelsch vaartuig wenschten af te reizen.

De gouverneur van Hongkong, Sir Dr. J. Bowring, heeft deze schepelingen voor zich doen komen en hen ondervraagd. Te wenschen is het, dat Zijne Excellentie de autoriteiten van dat Cochin-Chineesch dorp deszelfs tevredenheid betuige voor de menschlievende handelwijze, aan deze ongelukkige Europeanen betoond.

— Als een gevolg op het voorkomende, in ons nummer van 8 April jl., kunnen wij nog eenige bijzonderheden vermelden nopens de Chinezzen, die, wegens hun verraderlijk gedrag, van Serawak verdreven, naar het Nederlandsch Indisch gebied onder Sambas zijn overgevoerd.

Bij de ontvangst der tijdingen van het gebeurde te Serawak, was het bestuur te Pontianak dadelijk bedacht op de mogelijkheid, dat de in verzet gekomen Chinezzen, indien het hun te Serawak te benaauwd werd, hunne toevlugt tot — en eene schuilplaats op ons gebied zouden komen zoeken.

De meesten hunner toch behoorden tot de kongsi Sam-tian-Keo, wonden vroeger in de onder ons gezag staande landschappen Sepang, Serimbun en Pongkor, waar zich nog een gedeelte hunner landgenooten bevindt, en waren van daar naar Serawak geweken, toen de voormalige kongsi Thaj Kong geducht den meester over hen begon te spelen en zij het tegen deze niet langer konden uithouden. — Vroeger reeds was door hen aanzoek gedaan, om naar hunne vorige woonplaatsen terug te keeren, doch, met uitzondering van weinigen, was dit nog niet tot uitvoering gekomen.

Gelukte het nu sir James Brooke te Serawak de Maleijers en Dajaks tegen de oproerige Chinezzen in de wapenen te brengen, om deze laatsten te tuchtigen voor hunnen verraderlijken overval, dan zou het waarschijnlijk gevolg hiervan wezen, dat die muitelingen tot ons de wijk namen.

Wat verwacht was gebeurde.

Op den 23sten Maart ontving men van Sambas de tijding, dat de geheele kongsi Sam-tian-Keo, ruim 2000 kappen sterk, door Dajaks van Serawak hevig vervolgd, het gebied van Sambas was binnen gedrongen en bij het Nederlandsch bestuur om lijfsгенade smeekte.

Daar deze vlugtelingen, zoo als hierboven reeds gezegd is, vroeger van ons waren uitgeweken, stelde men ons gebied weder voor hen open, echter onder de nadrukkelijke voorwaarden, dat zij alle wapenen en armunitie, die zij hadden medegenomen, afgeven, en zich overigens geheel onderwerpen zouden aan onze verordeningen van politie en tucht, terwijl het plaatselijk gezag van Sambas werd aangeschreven om, bij de minste aarzeling of verzetvertoonning van hunne zijde, hen onmiddellijk met de beschikbare magt van daar te verwijderen.

Het bestuur behield zich echter voor, om, hielden zich onder de terugkeerende misdadigers mogten bevinden, die wegens wanbedrijven van niet staatkundigen aard vervolgd werden, die aan het bestuur, dat hen zou reclamationen, uit te leveren.

Toen de vlugtelingen, zich geheel aan de gestelde voorwaarden onderworpen hadden, zijn hun door het bestuur voorloopig verblijfplaatsen aangewezen.

Van al de overgekome Chinezzen zal echter alsnog worden onderzocht, in hoe ver zij waren vroegere ingezetenen van het Nederlandsch-Indisch grondgebied, en of zich onder hen wellicht nieuwelingen bevinden, op wie dus zou moeten worden toegepast de ordonnantie van 9 December 1856 (staatsblad No. 80).

Door aan deze Chinezzen toetestaan, zich weder te vestigen in het vroeger door hen geoccupeerde land, heeft de Nederlandsch Indische regering alleen gehoor gegeven aan hunne smeeking; terwijl, aan den anderen kant, het doel is beoogd, om de rust verligheid van eenen bevrienden nabuur te helpen bevorderen.

Buizensorg. In den avond van den 24sten Mei, is het dak van de grootste der op die hoofdplaats aanwezige bazaarlootsen, voor den aandrang van eene regenbui, bezweken en ingestort.

Menschenlevens zijn niet te betreuren.

Maatregelen tot herstelling van die schade worden genomen.

(*Jav. Courant.*)

Samarang, 20 Mei. Wij vernemen dat, op Woensdag den 27sten dezer, des morgens ten 8 ure, te Batavia is overleden de Majoor Chinees *Beh Ingtoe*. Dit bericht is per extra post (per telegraaf tot Cheribon), den 28sten ten 2 ure des namiddags, hier aangekomen. Ongeveer twee uur later zijn hier gedebarkeerd de passagiers per stoomschip *Koningin der Nederlanden* van Batavia, dat ditmaal drie dagen reis had. De bestemming van die stoomboot, naar Soerabaja bepaald, is veranderd, en gaat die, heden middag tegen één uur, naar Batavia terug, om het lijk van den Majoor Chinees naar hier over te brengen. De 8 reizigers, die hunne passage met die boot tot Soerabaja hadden genomen, vertrekken alnu overland derwaarts, voor rekening van de Ned. Ind. stoomboot Maatschappij.

(*Sam. Cour.*)

Hoeeer der Redactie van den Java-Bode dit overlijden op den dag bekend was, heeft zij echter vermeend, in het No. van den 27sten Mei, daarvan geen melding te moeten maken, alvorens zij overtuigd was, dat de familiebetrekkingen van dien algemeen geacht Chinesechen Officier van zijn onverwachten dood kennis droegen.

Soerabaja, 27 Mei. Van Modjokerto schrijft men ons:

— Nadat gedurende eenigen tijd, verscheidene minder belangrijke diefstallen geschied of daartoe pogingen waren aangewend, is, in den nacht van den 21 op den 22sten dezer, uit het geldkantoor van den regent alhier, onvreemd eenen blikken trommel, inhoudende ruim f 9000. — rec. en zulks, niettegenstaande genoemd kantoor voortdurend door eene schildwacht bewaakt wordt. Het is tot heden nog niet mogen gelukken, de daders op het spoor te komen.

(*S. N. en A. Blad.*)

NEDERLAND.

Op het eiland Borkum bestaat een gebruik, dat velen hier te lande, maar vooral in het naburige Friesland, gewis vreemd in de ooren zal klinken. Aan ongehuwde jonge lieden van het sterkere geslacht, die hun hof aan eene jonge dochter maken, staat het namelijk niet vrij, langer dan tot middernacht bij hunne schoonen te vertoeven. Wie hiertegen zondigt, wordt door de overige ongehuwde mannelijke jonge lieden opgewacht, en hem afgevraagd, of hij voornemens is haar, die bij zoo pas op een zoo onbehoorlijk tijdstip heeft verlaten, te trouwen. Zegt hij ja, dan laat men hem rustig zijn weg vervolgen, doch verkondigt den volgenden morgen overal het nieuwe engagement; zegt hij neen, dan wordt hij zonder het geringste mededoogen aan een touw gebonden en drie herhaalde malen door het water getrokken, wat men den *waterdoop* geliefte te noemen. Nog geen zes weken geleden, heeft op Borkum nog weder zulk eene zonderlinge straf oefening plaats gehad, en wel, terwijl er nooh ijs in het water lag. De patient heeft eene aanklagt bij de justitie ingediend.

Assen, 12 Maart. Gisteren heeft het Prov. Geregts-hof alhier tot 5 jaren tuchthuisstraf veroordeeld Johannes van Welt, wegens het aangaan van een tweede huwelijk, alvorens het eerste was ontbonden. In deze zaak deden zich onderscheidene belangrijke regtvragen voor, vooral of het eerste huwelijk hier te lande als geldig kon worden beschouwd. Het eerste huwelijk was voltrokken op Java, met M. K. Mommens, ook genaamd Portman of Poortman en het tweede te Amsterdam met Lammigje Abbingh. De veroordeelde was, met onderling goedvinden, van zijne eerste vrouw gescheiden, zij hadden hunne bezittingen verdeeld en hun eenigst kind was bij de vrouw verbleven.

— Men verneemt, dat de instructie in de zaak der Maleijers, die te Rotterdam zijn gedetineerd, thans reeds zoover is gevorderd, dat de stukken reeds ter examinatie aan den heer procureur-generaal bij het provinciaal hof van Zuid-Holland zijn opgezonden. De openbare behandeling der zaak voor het hof kan alzoobinnen een paar maanden te gemoet worden gezien.

***Leguwarden, 22 Maart.** De vorige week is te Oldeberkoop, gemeente Ooststellingwerf, door den onbezoldigden jacht-opziener H. van der Woude een gansarend geschoten, die niet minder dan 8½ voet vlugt had. In de vorige maand zijn, in de gemeente Gaasterland, 5 dergelijke arenden geschoten, die echter niet die buitengewone grootte hadden.

Amsterdam, 27 Maart. Uit Luxemburg meldt men, dat aldaar op staatkundig gebied geene verandering is gekomen. Het eerste kwartaal is bijna ten einde, zonder dat de Staten bijeen zijn geroepen, om de noodige gelden toe te staan voor het overige gedeelte des jaars, zoodat men kan verwachten, dat, even als voor het eerste, ook voor het tweede kwartaal de regering zich een budget zal oetroijeren. De kieswet is nog niet gereed en de regering schijnt het omtrent de redactie daarvan nog niet eens te zijn. Dit dralen verwekt verbittering in de gemoederen en de weinige voorstanders, welke de regering nog had, vallen haar af. De uitgestelde komst van Prins Hendrik, welke met verlangen werd te gemoet gezien, heeft veel teleurstelling verwekt.

Men deelt mede, dat de Prins voortaan den winter te Luxemburg zal doorbrengen en den zomer te Walferdange. Daar Luxemburg geen paleis bezit, zal, naar men zegt, het regerings-hôtel ter beschikking van den Prins gesteld worden, zijnde de regering er reeds op uit, om eene geschikte localiteit te bekomen voor hare eigene bureaux, iets dat nog al vrij moeilijk is. Verder wordt als zeker gemeld, dat het kasteel van Berg, dat koninklijk domein is, geheel en al hersteld zal worden, en dat nog in den loop van dit jaar de herstellingswerken 160,000 francs zullen kosten. Wat de nieuwe staten betreft, reeds in hunne eerste zitting zullen zij zich waarschijnlijk bezig hebben te houden met nieuwe hulpbronnen voor de openbare dienst op te sporen. De regering moet aan de Luxemb. spoorwegmaatschappij een subsidie van 3 miljoen verleen, een bedrag, dat gelijk staat met het geheele budget. De civiele lijst zal eene verhooging ondergaan, de ambtenaren verwachten eene hoogere bezoldiging, enz. Het gevolg van een en ander is natuurlijk, dat de belastingen aanzienlijk zullen worden vermeerderd. Dit alles zal waarlijk er niet toe bijdragen, om de nieuwe instellingen, welke buitendien reeds zoo weinig gezien zijn, bij de bevolking aangenamer te maken.

De groothertoglijke regering heeft met Pruisen eene militaire overeenkomst gesloten, waarbij aan laatstgemelde het regt wordt toegestaan, een garnizoen in Luxemburg te houden. De overige bepalingen van dit tractaat zijn nog niet bekend, doch zouwel is zeker, dat de bevolking vrees hare nationaliteit in de Pruisische te zien opgaan, waarbij buitendien niet vergeten mag worden, dat Pruisen zelf er weinig bemind is.

ENGELAND.

Londen, 7 Maart. H. M. heeft de benoeming goedgekeurd van den Hr. N. Solomon, tot consul der Nederlanden op het eiland St. Helena.

— De grootste goudklomp, die immer is opgedolven, is, met schip *Centurion* uit N. Z. Wallis, te Londen aangevoerd; hij weegt tusschen de 4- en 500 pond en ofschoon aan de oppervlakte weinig goud bemerkbaar is, vleit men zich met de hoop, dat hij, verbrijzeld zijnde, eene waarde van 20,000 £st. zal uitleveren.

— Een dagblad van Kingston in Canada verzekert, dat Dr. Rae, de bekende reiziger in de Poolstreken, door bijdragen van belangstellende vrienden ondersteund, aldaar een schoenerschip laat bouwen, dat in de maand Mei gereed moet zijn en bestemd is om eerst naar Quebec en vervolgens naar de Poolstreken te stevenen, ten einde nogmaals eene poging te doen om Sir J. Franklin en zijne togtgenooten, hetzij levend of dood, op te sporen. Dr. Rae zal den togt besturen en een aantal onverschrokken mannen heeft zich verbonden, om hem te vergezellen. Zij bouwen hunne hoop om mogelijk wel te slagen hierop, dat de schepen *Erebus* en *Terror* ten jare 1851 gezien zouden zijn, terwijl een ijsberg hen in zuidwaartsche rigting medesleepte.

Londen, 16 Maart. Heden voormiddag heeft eene deputatie, bestaande uit de voornaamste ingezetenen der City, met den lord Major aan het hoofd, zich naar de woning van lord Palmerston begeven, om dien minister hunne goedkeuring van zijne tot dus ver gevolgde staatkunde te betuigen. Lord Palmerston gaf in eenige minzame uitdrukkingen zijnen dank voor den voor hem gekoesterden gunstigen dank aan de deputatie te kennen.

— De aanstaande verkiezingen veroorzaken hier groote drukte. De voornaamste financiers der hoofdstad brengen en ontvangen talrijke bezoeken, wonen openbare bijeenkomsten bij en hebben zoovele bemoeijingen ten behoeve der candidaten, wier zegepraal zij verzekeren willen, dat hun ter naauwernood den tijd voor hunne gewone bezigheden overblijft. Het zou nog zeer moeilijk vallen den waarschijnlijksten uitslag der verkiezingen voor het nieuwe Huis der Gemeenten te voorspellen, ofschoon het zeker is, dat de „zaamgezworenen“, zoo als de dagbladen van lord Palmerston de parlementleden noemen, die voor de motie van den Heer Cobden gestemd hebben, grootere kansen behouden dan aanvankelijk vermoed was. De geestdrift voor lord Palmerston, door het besluit tot ontbinding van het Parlement, onder de menigte, die steeds geneigd is krachtige besluiten toe te jauchen, in den beginne ontstaan, begint reeds merklijk te bekoelen. Ook zal het dien eersten minister sterk benadeelen, dat de liberale partij, ten deele althans, zich met de oppositie tegen hem heeft vereenigd.

— Men verneemt het overlijden van den graaf Amherst in den ouderdom van 84 jaren; hij was in het jaar 1816 als gezant naar den Keizer van China gezonden; doch zich te Peking niet willende onderwerpen aan de voor Europeanen vernederende gebruiken van dat hof, keerde hij onverrichter zake terug; later is hij gouverneur-generaal van Indië geweest.

FRANKRIJK.

Het gerecht heeft een man gearresteerd, die de maatschappij van den spoorweg van Orleans in een brief bedreigd had, een personentrein uit het spoor te doen geraken, indien op zekere plaats geene 20,000 fr. werden gelegd. Hij heeft de daad bekend.

— Vele Fransche officieren en onderofficieren hebben hunne dienst aan den Shah van Perzie aangeboden als instructeurs. De Perzische gezant, Feruck-Khan, laat heden door de dagbladen bekend maken, dat voor het oogenblik nog geen gebruik kan worden gemaakt van deze dienstaanbieding, waarvoor men in Perzie evenwel zeer erkentelijk zal zijn; dat, zoodra het oogenblik zal zijn gekomen, waarop de Shah zal overgaan tot het nemen van maatregelen, ten einde het Perzische leger op den voet van de Europesche troepen uit te rusten, de Perzische regering zich tot de belanghebbenden zal wenden, hetzij door middel van de dagbladen, hetzij door de tusschenkomst der Fransche overheden.

— De Sultan van Mascate is gelijk reeds gemeld, op zee overleden, aan boord van een Fransch fregat. De *Moniteur de la Flotte* deelt de volgende bijzonderheden nopens dezen Sultan mede, wiens Arabische naam is Said-Ebue-Sultan. Zijn rijk strekt zich van Querimbo tot Gardafui, langs de Indische Zee en Perzische Golf, op de Afrikaansche kusten uit, en heeft ongeveer 10 miljoen inwoners. De hoofdstad Zanzibar bevat 500,000 zielen. Het jaarlijksche inkomen van den Sultan bedraagt 100 miljoen fr. Zijne marine bestaat uit een veertigtal oorlogschepen en zijn leger uit 20,000 man, welk getal echter des noods op 200,000 kan gebragt worden. De Sultan heeft geene wettige erfenamen, maar een groot aantal zonen en dochters. De oudste heet Hilal, en is 42 jaren; hij heeft in 1845 eene reis naar Engeland gemaakt. Hij is werkzaam, vernuftig en dapper, en telt onder zijne aanhangers vele knappe en krijgshaftige jongelieden. De tweede zoon, Kaled, is 4 jaren jonger, hij heeft eene huidziekte, die hem tot ligchamelijke oefeningen ongeschikt maakt, hij is een koopman en zeer op winst gesteld. Tsoneni, die twee jaren jonger is, is vurig en oorlogzuchtig als zijn oudste broeder. Deze schijnt de meeste kans te hebben om zijn vader op te volgen, maar hij zal onder zijne neven meer dan een mededinger vinden, want het is waarschijnlijk, dat ook dezen zich onder de opvolgers van Said zullen rangschikken.

— De generaal Vaudrey, commandant van het paleis der Tuilerien, oud-kolonel der artillerie te Straatsburg tijdens den aanslag van Lodewijk Napoleon, aan welke hij deel nam, is gisteren op zijn buitengoed in den omtrek van Parijs, overleden. De generaal leefde, niettegenstaande zijn titel en officiële functien, zeer afgezon-

BIJVOEGSEL behoorende bij den JAVA-BODE,

van Woensdag 3 Junij 1857, No. 44.

derd. Sinds lang had eene diepe droefgeestigheid zich van hem meester gemaakt, niettegenstaande de zegenpraal der partij, aan welke hij zich gewijd had; men zegt, dat hij zich inbeeldde, bij het leger niet goed gezien te zijn. Dit was eene dwaling, voortkomende uit eene bijzondere teergevoeligheid aangaande het militaire punt van eer.

DUITSCHLAND.

Weenen, 9 Maart. De *Wien. Z.* bevat een nieuwen herderlijken brief van den aartsbisschop van Weenen. De hooge prelaat beschouwt het oogenblik van den aangevangen vastentijd als een geschikt tijdstip, om de geloovigen over de nieuwe wetgeving, betreffende huwelijksaangelegenheden te onderhouden. In dezen brief wordt onder anderen het volgende gezegd: „Door Christus is het huwelijk tot een Sacrament van het Nieuwe Verbond verheven en hieruit ontstaan de uitsluitende taak en verplichting der kerk, om te waken voor het behoud van dat Sacrament en de kerkelijke bevoegdheid, om regt te spreken over huwelijksaangelegenheden. Het staatsgezag heeft slechts te waken over de burgerlijke regten van het huwelijk. De staat is in het algemeen verplicht, zoodra hij eene godsdienstige maatschappij erkent, ook de huwelijken naar de wetten dier godsdienst te behandelen. Dit geldt evenzeer van de Mohammedanen als van de Israëlieten en Protestanten, maar hoeveel te meer bij de Katholieken, alwaar de staat zelf als Katholiek geldt. Van daar moet ook thans in Oostenrijk aan de kerk de bevoegdheid van regt te spreken in huwelijksaangelegenheden worden toegekend.”

— Den 11den Maart heeft men te Weimar den dag gevierd, waarop voor 100 jaren, dus op 11 Maart 1757, bij een besluit van den hertog Ernst August Constantijn, het zaaijen en kweken van aardappelen als een, voor het levensonderhoud en voor veelsoortig ander gebruik hoogst noodige en nuttige vrucht, wordt aanbevolen. In dit besluit werd tegelijkertijd bepaald, dat hij, die in het tegenwoordige jaar (1757) de meeste aardappelen, vooral van de witte soort, verbouwd heeft en dit door officiële getuigschriften kan bewijzen, eene belooning van 40 thalers, de daarop volgende aardappelplanters 30, 20 en 10 thalers zullen ontvangen.

— De reis van den Vorst van Montenegro, Daniël, naar Parijs, haart te Weenen in de diplomatische kringen groot opzien, daar men hierin een bewijs ziet van het gewigt, hetwelk Frankrijk bij de volken in het Oosten heeft verkregen sedert den jongsten oorlog. Maar vooral is men beducht, dat deze stap van den Vorst ten gevolge kan hebben, dat onze invloed in Montenegro en de naburige landen, door dien van Frankrijk verdrongen worde. Men aarzelt dan ook niet, dit besluit van Daniël toe te schrijven aan de raadgevingen van Rusland, hetwelk gedwongen zijnde, om het protectoraat, dat het tot dusver over de volken ten noorden van Europeesch-Turkije uitgeoefend had, met andere mogendheden te deelen, aan Frankrijk boven Oostenrijk de voorkeur wil geven en aldus zoude trachten het Fransche cabinet te mengen in het nog altijd dreigende geschil, dat tusschen de Porte en Montenegro aanhangig is. Zoo Frankrijk aan dit beroep gehoor geeft, zal het alleen geschieden in de rol van bemiddelaar, welke rol aan Frankrijk des te gemakkelijker zal vallen, omdat wij, volgens de jongste berigten uit Constantinopel, weten, dat de Porte zelve geneigd is, regt te doen wederstaan aan de vertoogen van haren vassal en reeds maatregelen ten dezen aanzien genomen heeft.

Weenen, 6 Maart. De laatste dagorder van den veldmaarschalk Radetzky is uit Verona gedagteekend. Daarin zegt de grijze veldheer onder anderen: „Soldaten: Ik neem van u geen afscheid, want ik blijf onder u. Ik laat aan jeugdige krachten den moeitevollen pligt over, om u te vormen en te verzorgen, om in beslissende oogenblikken, wanneer de stem van onzen geliefden vorst mij nog eenmaal mogt roepen, te toonen, dat de degen, welke ik 72 jaren lang en op vele slagvelden gevoerd heb, nog altijd vast in mijne handen rust. Maar danken moet ik u voor uw vrouwen, voor uwe gehoorzaamheid aan mijn persoon, voor uwe bereidwilligheid en dapperheid, die ons tot zoovele overwinningen voerde en de bewondering en achting der wereld verwierf. Gaarne herhaal ik, wat ik u reeds op het einde van 1848 gezegd heb, dat de glans, die zich even als het avondrood na een schoonen dag over den avond van mijn leven verspreid, uw werk is; aan uwe dapperheid heb ik het te danken wat ik volbragt heb; uwe krijgsgedenden vlochten voor mij de krana, welke nu in de allerhoogste genade van onzen verheven Keizer en opzichten veldheer mijne grijze kruin versiert. Ontvangt mijn dank daarvoor, Soldaten! Blijf daaraan steeds gewaardig en gij zult, ik ben er van overtuigd, de regten van onzen Keizer en de eer van uwe wapenen tot in den dood bewaren. Leve onze geliefde Keizer Frans Joseph!”

Berlijn, 18 Maart. Gisteren had, in het huis der verzoendingsvrienden, een droevig voorval plaats. Aan de orde der begroeting van eeredienst. De eerste redenaar, die het spreekgestoelte beklom, was de afgevaardigde van de Katholieke fractie behoorende. Naauwelijks had hij te spreken of hij stortte neder; nevensvertrek gebragt, werd hem onverwilt geweldige hulp verleend, doch te vergeefs. Een kwartier later overleed hij aan eene zenuwberoerte. De begrafenis werd tot den volgenden dag verdaagd.

ZWITSCHLAND.

den jongsten post uit New-York zijn te Bern uit Washington ontvangen, volgens welke het Congres der Vereenigde Staten zeer ontevreden was over de maatregelen, welke zijn gezant in Zwitserland, de heer Schlegel, tegen de gelegenheid van het Pruisisch-Zwitsersech geschil had (hij ondernam namelijk eene officieuse

bemiddelende zending te Berlijn); zelfs zoude eene verandering van den heer Fay, in zijne diplomatische betrekking niet onwaarschijnlijk zijn. Als beweegreden tot deze stemming te Washington, wordt opgegeven, dat men in geen geval eene afwijking van het beginsel, om zich niet te mengen in niet-Amerikaansche lelangen, kan toelaten.

RUSLAND.

Een dezer dagen uit de Krim teruggekeerde Russische officier meldt, dat aldaar, zowel in Simferopol, als in de meer zuidelijke plaatsen, nog alles genoegzaam in denzelfden toestand is gebleven, als bij den aftogt van de strijdkrachten der bondgenooten. De Grieken en Tartaren, in welker handen te voren de algemeene handel berustte, zijn grootendeels verarmd, en die handel is het deel geworden van ondernemende Israëlieten, die zeer wel daarbij schijnen te varen. Het afgelopen jaar is in het zuiden van de Krim, ook voor den wijnbouw, zeer vruchtbaar geweest.

ITALIE.

De tijdingen uit Turijn en Weenen, deelen geene beslissende verandering in de betrekkingen tusschen de beide regeringen mede. De *Opinions* van Turijn van 20 Maart geeft echter de volgende uitlegging omtrent het tusschen dezelve bestaande geschil.

Wij weten, zoo door de nota van 16 Februarij van den graaf von Buol als door de vele, in de Oostenrijksche dagbladen opgenomen artikelen, welke de klagen zijn van het Oostenrijksche gouvernement tegen het Sardijnische. Alles bepaalt zich hierbij, dat het stelsel der regering in Piemont niet overeenbrengbaar is met dat van Oostenrijk in het Lombardisch Venetiaansch koninkrijk en tegenovergesteld. Tusschen beiden bestaat echter dit verschil, dat de Oostenrijksche regering de onoverbrengbaarheid aanwijst door geweldadige aanrandingen van bestaande contracten en door klagen, die tegenover het internationaal regt niet volgehouden kunnen worden, terwijl het Piemontsche gouvernement gebruik maakt van zijn onbetwistbaar regt van onafhankelijk staat, om zijne staatkunde te regelen, niet naar de behoeften en inzichten van Oostenrijk, maar naar zijne eigene overtuiging, behoeften en inzichten, ten einde alle onwettige inmenging van een naburigen staat in zijne zaken en inwendig bestuur af te weren en, wat de andere Italiaansche staten betreft, eene staatkunde aan te raden, die het meer berekend acht om het schiereiland te bevredigen en te doen bloeijen, dan die, welke door Oostenrijk is ingesteld en gevolgd wordt.

— Men schrijft van Turijn het volgende:

Om u een denkbeeld te doen vormen omtrent den staat van zaken te Napels, deel ik u mede, wat er over een droom der koningin verhaald wordt. De koningin droomde, zegt men, dat een der parkwachters den koning wilde vermoorden en hem met de sabel in de hand aanviel. Met schrik werd zij wakker en schreeuwde zoo hard, dat al de bij haar in dienst zijnde personen haastig toeschoten. Den volgenden morgen deed de koning al de wachters voorbij de koningin gaan, totdat zij degenen aanwees, dien zij in haren droom gezien had. Die persoon werd dadelijk van dienst verwijderd en de koning gelastte, dat gedurende drie dagen, met buitengewone plegtigheid de tentoonstelling van het heilige sacrament, twaalf geboden zouden worden opgezegd. De zaak is bijster ongelooflijk en misschien wel uitgedacht, om de gisting der gemoederen, reeds zoo sterk door ernstiger en gewigtiger oorzaken aangehit, gaande te houden. Niettemin is het stellig, dat dit verhaal overal te Napels voor waarheid aangenomen en verspreid is en in alle brieven van daar naar Turijn en Genua er melding van wordt gemaakt.

DONUASCHE VORSTENDOMMEN.

Uit Bucharest wordt gemeld, dat de firman van den Sultan voor het bijeenroepen van den divan van Wallachije, aldaar door Kiamil-Bey, den zwager van den zeer geachten Fuad Pacha, is aangebragt, en door den Caimakan zeer plechtig en onder een grooten toeloop van volk in ontvangen.

Onder de zaken, welke aan het oordeel van den divan zullen worden onderworpen, behoort in de eerste plaats de gelijkstelling der adelklassen van de Bojaren, en in de tweede plaats de gelijkstelling der dusgenaamde boeren voor de wet. Het eerste punt zal nog al veel bezwaar opleveren, ter zake van geldelijke belangen; het tweede minder. Eene dergelijke regeling zou echter zeer wenschelijk zijn voor de boeren van Moldavie, welke in dat opzigt in minder gunstige omstandigheden verkeeren dan die, welke in Wallachije gezeten zijn.

PERZIE.

Dagbladen van Bombay deelen den val van Mohamra mede, welke versterkte plaats door de Britsche zeemagt, onder een aanhoudend en wel gerigt vuur des vijands, werd aangetast. Naauwelijks waren de Britsche troepen, 4500 in aantal, geland, of het Perzische leger, 15,000 man sterk, ging zonder verdediging op de vlugt, en eigen vrees deed hetzelfde meer nadeel dan eenige afdeelingen cavallerie hadden kunnen doen. De Britsche troepen hebben zeer weinig schade geleden en een groote menigte stukken geschut enz. viel in handen der overwinnaars.

Een telegrafische dépêche van Bombay deeld mede, dat eene gewapende flotille, onder bevel van kapitein Rennie van de Indische Marine, de rivier Keroon is opgevaren en Ahwaz genomen heeft. Kapitein Rennie deed 300 Europeanen landen, waarop de perzische magt, uit 6000 man infanterie en eene talrijke bende cavalerie bestaande, onmiddellijk terug trok. Een kanon, eene groote hoeveelheid munitie, geweren en twee honderd dertig schapen werden genomen.

— Nog wordt van Bombay en Calcutta medegedeeld, dat generaal Stalker en commodore Ethersej, kort voor de expeditie naar Mohamra vertrok, zich te Bushire van het leven hebben beroofd. Wat de generaal Stalker betreft, zoo vermeent men zijn zelfmoord te moeten toeschrijven aan de door hem gevoede overtuiging, dat de magt, met welke hij naar Mohamra zoude vertrekken, te gering was, om eenen aanval het hoofd te bieden. Generaal Ontram weigerde meerdere troepen en deze weigering schokte hem zoo zeer, dat hij een einde aan zijn leven maakte. Commodore Ethersej wordt gezegd hoogst teleurgesteld geweest te zijn, dat

admiraal Leeke het bevel over de zeemagt der perzische expeditie op zich genomen heeft en, bij zijne terugkomst te Bombay, het bevel is blijven voeren. Generaal en Commodore beide hadden lange jaren in Indië doorgebracht en het klimaat had zonder twijfel een verzwakenden invloed op hun zenuwgestel uitgeoefend.

— Een particuliere brief van den 9den Maart, uit London aan de *Pays* gerigt, deelt een der voornaamste artikelen van het Tractaat met Perzië mede.

Het hof van Teheran verbindt zich niet, zegt de brief, om de onafhankelijkheid van den staat van Herat onvoorwaardelijk te erkennen, maar het geeft dien staat terug, onder de verplichting van de zijde des regerenden vorst en van zijne familie, om voortaan de voorwaarden op te volgen, waardoor hunne voorvaders tot de regering gekomen zijn.

Het bestuur over de stad Herat en haar grondgebied is in 1744 door Nader-Sjah, aan de familie der Suddozis, geschonken, tot belooning der gewigtige diensten, die het hoofd dier familie, gedurende den loop van zijn veldtogt, in Indië aan den Perzischen vorst bewezen had.

Onder de voorwaarden destijds den Suddozis opgelegd, verbindend voor hunne opvolgers, bevond zich ook die van den Soeverein van Perzië als geestelijk beschermheer der Schijiten of Muzelmannen der secte van Ali te zullen erkennen. In den laatsten tijd waren dezen door de regering van Herat verlaten geworden, waardoor de oorlog is uitgebroken, die aldus in dezelfde oorsprong een religie-oorlog was. Die staat van zaken, waartegen de Engelschen in hunne tractaten met Perzië in 1831, 1838 en 1844 niets hebben ingebracht, zal voor de toekomst blijven bestaan.

De Shah zal geen magt over de regering en het burgerlijk bestuur van den onafhankelijken staat van Herat kunnen uitoefenen, maar zijne hoedanigheid van geestelijk beschermer, gelijk hij dat is over alle Muzelmannen der secte van Ali in gansch Asia, der Schijiten in dien staat behouden. Zijn grootste kracht bestaat tegenwoordig in die geestelijke betrekking.

— Volgens het *Journal de Constantinople* zou de toestand van Perzië zeer haggelijk en dat rijk ten prooije zijn van burgeroorlog, insubordinatie en opstand van het leger en oproerige bewegingen onder de bevolking.

In het noorden van het rijk zou de gansche bevolking opgestaan zijn tegen de roofzucht en gierigheid van den Caimakan Mirza-Sadik, een neef van den eersten minister Mirza-Agha-Khan. Om zijn leven te redden heeft hij, als een bedelaar gekleed, uit zijn pakjes moeten vlugten en, bij het vertrek van den koerier van Tebris, was het grootste gedeelte der bevolking nog in beweging en hare houding bewees ten volle de onrust, die in alle gemoederen heerschte.

Kurdistan verkeerde in denzelfden toestand. De oom van den Shah, Prins Imam-Koeli-Khan, gouverneur-generaal van Kerman Shah, werd door de bevolkingen verfoeid, die hem de misdaad ten laste leggen van in het jaar 1852 de Mollah Taimour, een der meest geachte opperhoofden der Babis, ter dood te hebben doen brengen. Die bevolkingen zijn opgestaan. Volgens een nader bericht heeft Koeli-Khan, gelijk ook de Caimakan van Tebris, de vlugt moeten nemen, maar later gevangen genomen, bevond hij zich tusschen de beide opstandelingen, uitersien van een zwaar toespeld te moeten betalen of te sterven.

De troepen door het Gouvernement naar Afghanistan en Schiras gezonden zijn in opstand gekomen en gedeeltelijk naar den kant van Ispahan, gedeeltelijk in de richting van Irack-Adjanir, terwijl meer anderen naar de Zuid-Oostelijke provinciën van het rijk zijn getogen. Van de 25000 man ongeregelde cavallerie (bachi-bozouks) naar Afghanistan vertrokken, hebben meer dan 18000 hunne opperhoofden en vaandels verlaten, om zich aan roof en plundering over te geven.

Mogelijk zijn al die tijdingen eenigzins overdreven, doch iets moet er toch van waar zijn, daar de Turksche gouverneurs der aan Perzië grenzende provinciën het noodig hebben geacht, troepen af te zenden om die grenzen te bewaken.

CHINA.

Van Hongkong schrijft men, onder dagteekening van 15 April, dat belangrijke documenten in handen van het Britsche bestuur geraakt zijn, welke aantoonen, dat de Mandarijnen met het volk van Canton hebben geheuld in de verschillende complotten van brandstichting, menschenroof en moord, welke het leven en de eigendommen van de ingezetenen dier kolonie zoo zeer bedreigd hebben.

— H. M. stoomschip *Hornet*, onder bevel van Charles C. Forsyth, heeft een ernstig treffen met zeeroovers gehad. De vloot der laatste is in Sandij Baai ten eenemale vernietigd.

— H. M. stoomschip *Raleigh*, onder bevel van kapitein Keppel, is, in het gezigt van Macao, op den 14den April, op eene blinde rots gestrand en heeft een gat in haren bodem gestoten. De Fransche stoomboot *Casinat*, met de *Bittern* op sleeptouw, is tot hare hulp opgedaagd en de *Coromandel* heeft de pompen van de *Calcutta* overgenomen, om de *Raleigh* ledig te pompen.

Het geschut, de ankers en kettingen zijn ontscheept en kapitein Keppel heeft besloten, met de Chinezen eene overeenkomst te sluiten, om het schip te ligten.

— De stoombooten *Sampson*, *Hongkong* en *Sir Charles Forbes* en de booten *Sybilis* en *Nanking* hebben eene ontmoeting met eenige Mandarijn jonken gehad, waarvan er dertien genomen en verbrand zijn.

— Er liep te Hongkong een gerucht, dat er eene poging door de chinezen was aangewend, om het kruidmagazijn in de lucht te doen springen.

— Van de Cantonrivier is geen nieuws. Het gerucht wilde, dat de gouverneur Yeh geldgebrek had en het volk in de stad, door den stijgenden prijs van de rijst, hongersnood leed. De bravo's plunderden het volk en liepen weg. Het ongeval, het stoomschip *Raleigh* overkomen, heeft de admiraal verhindert, voor al nog de flotilles van jonken aan te tasten.

— Te Shanghai en Amoy was alles stil, doch te Koehouw hebben de zaken een ongunstig aanzien genomen. De rebellen zijn in groot aantal verschenen en hebben eene plaats Quang-tze genomen en het verzet over de kling gejaagd. Eene andere plaats, waarvoor genaamd, heeft zich op genade of vergoeding overgegeven. De Mandarijnen waren van daar gevlugt.

Scheepsberigten.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Table with columns: Datum, Flag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Van, Datum, Agenten. Lists arrivals from various ports like Nederland, Indië, and Soerabaja.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Table with columns: Datum, Flag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Naar. Lists departures to various destinations like Nederland, Indië, and Soerabaja.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Large table listing cargo ships with columns: Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Bestemming, Agenten. Includes ship names like Jan Daniel, Louisa, and various agents.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Samarang.

Table listing arrivals to Samarang with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Van.

Vertrokken schepen van Samarang.

Table listing departures from Samarang with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Naar.

In lading liggende schepen te Samarang.

Table listing cargo ships at Samarang with columns: Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Bestemming, Agenten.

Aangekomen schepen te Soerabaja.

Table listing arrivals to Soerabaja with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Van.

Vertrokken schepen van Soerabaja.

Table listing departures from Soerabaja with columns: Datum, Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Naar.

In lading liggende schepen te Soerabaja.

Table listing cargo ships at Soerabaja with columns: Vlag, Namen der Schepen, Gezagvoerder, Bestemming, Agenten.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 21 tot en met den 28 Mei 1857.

AANVOER.

Van Padang per ned. ind. bark Ananda Poortvart, gez. Sech...

- 580 pic. rijst D. N. Buys en co.
146 pic. rotting van Ommoren Rusb en co.
680 pic. koffij, 170 do. rotting, Kopermit en co.
30 pic. az. peper, 2 do. gascia, van Ommoren Rusb en co.
50 pic. notenmuskaat, Martin Dycs en co.

- 40/100 pic. buffelhoorn, van Ommoren Rusb en co.
5 1/2 pic. was, van de Lampons per prauw Majang gez. Saagan.
1510 pic. koffij, 600 ba. zeep, Lin Ho.
800 pic. rotting, van de Lampons per prauw Majang gez. Saagan.
51 ps. mousseline, Metzendorff Wilmans en co.
2 ks. roode vischjes, Veit.

- Van de Lampons per prauw Majang gez. Saagan.
50 pic. zw. peper, 9 do. dammer, 1 do. gutta percha, 1 do. ongeze. katoen, Gezagvoerder.
Van de Lampons per prauw Djoeloeng Djoeloeng gez. Sakada Alouan.

- 28 pic. ongeze. katoen, Gezagvoerder.
9 pic. koffij, 9 do. dammer, 6 do. gomelastiek, 25/100 do. was, 2 boss, rotting, Lanang.
20 pic. dammer, 1 1/2 do. gomelastiek, 25/100 do. was, Djamal.
10 pic. dammer, 1 do. gomelastiek, Mookien.
8 pic. koffij, 10 do. dammer, Ratie.
39 pic. dammer, 12 do. koffij, Radin Mohamat.
9 pic. dammer, 1 do. gomelastiek, Order.
30 pic. koffij, 30 do. dammer, 10 do. gomelastiek, 70/100 do. was, 170 boss, rotting, Hadjis Achmat.

- Van Bandjermassing per ned. ind. bark Asadulla, gez. Moassin.
150 planken, Gezagvoerder.
16000 kadj. matten, D. N. Buys en co.
26000 kadj. matten, Baskassin.
500,000 @ steepkolen, Gouvernement.

- Van de Lampons per prauw Majang gez. Saagan.
54 pic. dammer, 2 do. gomelastiek, 2 do. zw. peper, Gezagvoerder.
Van de Lampons per prauw Majang gez. Moh. Sateh.
15 pic. gutta percha, 70 do. dammer, Gezagvoerder.
Van Samarang en Cheribon per ned. ind. bark Generaal Michiels, gez. de Wilde, agt. Haager en Schuurman.

- Lading voor China.
45 pic. rotting,
1484 do. rijst,
Lading voor Batavia.

UITVOER.

- Naar Japan via Tagal per ned. fregat Anna Digna, gez. Ouman, agt. Haager en Schuurman.
290 pic. tin, 200 do. rotting, Gouvernement.
Naar Nederland via Samarang Hamb. schip Neustadten, gez. Heuer, agt. Metzendorff Wilmans en co.

- 30 legg. arak 20 pic. rotting, 59 do. sapanhout, 865 do. suiker, Agenten.
Naar Samarang en Bandjermassing per ned. ind. bark Aris, gez. Metzendorff Wilmans en co.

- 4 oxh. roode wijn, 33 kn. do. do. do. brandy, 1 do. champagne, 3 vn. azijn, 8 kn. olif. olie, 21 do. olivjen, 1 do. provisien, 3 kn. do. 80 md. amandelen, 14 kn. provisien, 4 do. siropen, 33 do. vruchten op water, 1 do. likeuren, 1 do. ijdelewaren, 1 do. diversen, 150 do. wijn, 1 do. sardines, uit entrep. Casard en co.
50 kn. champagne, uit entrep. Saermond en co.
15 kn. glaswaren, 1 do. kramerijen, 4 vn. aardewerk, Guaypich en Straus.
1 kt. regaal, 4 do. papier, van Haren Noman en Kolf.
20 kn. glaswaren, Busing Schröder en co.
3 coll. ijzerwerk, 50 assen, Hunter Houghton en co.
25 kn. marmer en albatwerk, Hautefeuille.
3 kn. manufakt, uit entrep. Busing Schröder en co.
1 kt. cambries, 7 do. gev. katoen, 2 hn. gedr. do. 13 kn. do. do. Pitsairn Syme en co.

- 5 kn. beschuit, 138 pic. tarwe, 12 kn. gascia zakken, Casard en co.
Lading voor Bandjermassing.
18 kn. kopermatten, Metzendorff Wilmans en co.
5 kn. ongebl. katoen, Moh. Yasin.
9 1/2 pic. was, Aanboord gebleven lading.

- Naar China per Br. bark Clemens, gez. Hunterman, agt. Bahre en Kinder.
9863 pic. rijst, 60 ks. cognac, 3 vn. beschuit, uit entrep. Agenten.
10 keld. genever, uit entrep. van Ommoren Rusb en co.

- Naar Singapore per Eng. bark Victor, gez. Mo. Dongall, agt. Pitsairn Syme en co.
Aanboord gebleven lading van Glasgow.
30 coll. provisien, 2146 blad. ijzer, 10 vn. ijzerwerk, 180 vn. ijzerwerk, 160 bund. ijzer, 2585 stav. do. 196 bund. plaat ijzer, 6190 stuk. do. do. 71 coll. manufakt, Agenten.
131 coll. manufakt, Martin Dycs en co.
75 vn. likeuren, 15 do. sardines, Order.
6 md. aardewerk, Agenten.
89 1/2 legg. arak, Martin Dycs en co.

- Naar China per ned. schip Jhr. Dr. van der Wall van Puttershoek, gez. Lammerts, agt. Saermond en co.
192 kn. cognac, uit entrep. Busing Schröder en co.
390 keld. genever, uit entrep. van Ommoren Rusb en co.
40/1 pijp. brandy, uit entrep. Hunter Houghton en co.
104 pic. rotting, Saermond en co.
10,000 pic. rijst, Pains Stricker en co.
2160 pic. rijst, 40 kn. provisien, 12 coll. kramerijen, 1 kt. zijterwerk, Casard en co.

- Naar Samarang en Soerabaja per ned. ind. stoomb. Zangan Lamangan, gez. Deighton, agt. Levert en co.
f 1000 ps. tientjes, Said Atoewie Atas.
18 bn. drills, B. van Leeuwen en co.
2 kn. lakwerken, 2 do. schutels, 2 do. tijlhand, 6 do. wijfons, 4 pakk. bezems, de Pinner.

- 9 vn. bier, Deighton.
Naar Singapore en China per ned. ind. bark Julia, gez. Zink, agt. Metzendorff Wilmans en co.

- 10 pic. Aripang, 5 do. roepoestien, 3 do. verf, Tan Tye.
170 pic. swam, 10,000 sp. matten, 5000 ps. do. 12 do. buffeladeren, 3 do. triepang, The Tye.
1200 ps. sp. matten, f 350 zilv. specie, Oey Tieg.
9 kn. manufakt, uit entrep. Martin Dycs en co.
7 bn. manufakt, uit entrep. Noormann en co.
3 bn. cambries, 50 do. garen, uit entrep. Anderson Tolson en co.
250 stuk. koffij, uit entrep. Agenten.
1 kt. Indris, Aanboord gebleven lading van Aolade.

- Naar Nederland per Am. schip Jenné W. Pains, gez. Ouburn, agt. Maoline Watson en co.
12006 pic. rijst, Fraser Eaton en co.
1547 pic. suiker, 24 do. notenmuskaat, 3 do. bakk, 100 do. dammer, 1 steel, 400 do. jap. was, 47 pakk. tikk, 5 kn. sigaren, 284 bn. hennep, 2 kn. kleingroden, uit entrep. Agenten.
1 kt. jap. voorwerpen, Pitsairn Syme en co.
1 kt. diversen, Macfains Watson en co.

Handelsberigten. Aan- en Uitvoer te Batavia van den 21 tot en met den 28 Mei 1857. AANVOER. Van Padang per ned. ind. bark Ananda Poortvart, gez. Sech...